

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับแบบของปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีสมมติฐานงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของผู้เรียนกับแบบของปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
2. ผู้เรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์ต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
3. ผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน เมื่อเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2531 จำนวน 134 คน โดยแบ่งออกเป็นนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวจำนวน 76 คน และบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจำนวน 58 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ

คอมพิวเตอร์ จำนวน 2 โปรแกรม ดังนี้

ก. โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุด ปฏิสัมพันธ์แบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์

ข. โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุด ปฏิสัมพันธ์แบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์

2. แบบสำรวจคุณภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ฉบับปรับปรุงจาก ชูศักดิ์ ชัมภลลิขิต

3. แบบทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนการเรียน และแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนหลังการเรียน จำนวน 20 ข้อ

4. เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ขนาด 16 บิต ประเภทเทียบเท่าไอบีเอ็มพีซี ที่ใช้รหัสภาษาไทย 25 บรรทัดของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิธีการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยแจ้งขั้นตอนของการทดลองทั้งหมด ต่อจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนเป็นรายบุคคล ให้กลุ่มตัวอย่างจับคู่ตามความสมัครใจเพื่อเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสเอส-เอกซ์ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า

1. นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพต่างกันเมื่อเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์ต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพต่างกัน คือบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและบุคลิกภาพแบบแสดงตัวเมื่อเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. นักศึกษาที่มีเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์ต่างกัน คือแบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ กับแบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. เมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพที่ต่างกันของนักศึกษา 2 ประเภทคือ บุคลิกภาพแบบเก็บตัว และบุคลิกภาพแบบแสดงตัว กับแบบของปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ต่างกัน คือ แบบผู้เรียนกับผู้เรียน และแบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าบุคลิกภาพกับแบบของปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไม่ได้ร่วมกันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานในข้อที่ 1 ที่สันนิษฐานว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของผู้เรียนกับแบบของปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การที่บุคลิกภาพไม่มีปฏิสัมพันธ์กับแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการวิจัยครั้งนี้ อาจจะเป็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้ในการวิจัยทั้งสองชุดในครั้งนี้ คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์แบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์และแบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ต่างก็สร้างให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนได้อย่างเต็มที่เช่นกัน ประกอบกับผู้เรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ชุดที่มีการควบคุมให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ

บทเรียนเท่านั้นอาจเกิดมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ซึ่งจอห์นสัน (Johnson, et al 1986: 390) กล่าวว่าการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ในการวิจัยครั้งนี้ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนเป็นกลุ่มย่อยซึ่งอาจมีผลต่อผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเมื่อเรียนรายบุคคล (Byrne 1966: 178-183, วนิช สุจรรย์ 2517) และผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวซึ่งเมื่อเรียนแบบกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเมื่อเรียนรายบุคคล (Byrne 1966: 153-154, Banister 1973: 4327-A, วนิช สุจรรย์ 2517: เฉษฐา ชนะโรด 2530) ประเด็นต่างๆ เหล่านี้อาจทำให้ผลของการวิจัยครั้งนี้ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2. เมื่อนักศึกษาเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่างกัน คือ ปฏิสัมพันธ์แบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ กับแบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานในข้อที่ 2 ที่สันนิษฐานว่า นักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์ต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการควบคุมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนอย่างเต็มที่ ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดที่ 1 ซึ่งมีแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนแบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ มีการควบคุมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน ส่วนในบทเรียนคอมพิวเตอร์ชุดที่ 2 ซึ่งมีแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนแบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ มีการควบคุมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนกับบทเรียน การที่ผู้เรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ประเภทสอนเนื้อหา ซึ่ง โอบอร์น (Osborne 1985: 337) ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อเปรียบเทียบขนาดของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะและฝึกหัดเป็นบทเรียนที่สร้างให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนน้อยที่สุด บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสอนเนื้อหาสามารถสร้างให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนได้อย่างเต็มที่มากที่สุด ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงอาจเป็นไปได้ว่าการที่ผู้เรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์ต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์

ทั้งสองชุดต่างก็เป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสอนเนื้อหาซึ่งสามารถสร้างให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนได้อย่างเต็มที่เช่นกัน

อีกประเด็นหนึ่งอาจเนื่องมาจากคุณสมบัติของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามปกติ ซึ่งอาจสร้างให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนเกิดขึ้นสูง เพราะโครงสร้างของบทเรียนมีการควบคุมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนอย่างรัดกุมตั้งแต่เริ่มเรียนจนกระทั่งสิ้นสุดการเรียน (Sanders 1985: 444)

นอกจากนี้ในการวิจัยครั้งนี้อาจเกิดมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนขึ้นในกลุ่มของผู้เรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดที่มีแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนแบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ตั้งข้อสันนิษฐานไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ซึ่งหมายถึงคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีปฏิสัมพันธ์แบบผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์) อาจทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันได้ (Collins, Bruce, & Rubin, 1982; Hawkins, Steingold, Gearheart, & Berger, 1983; Jabs 1981; Rubin, 1980, 1983; Steingold, Kane, & Endrewiet, 1983; Zacchei, 1982 อ้างถึงใน Johnson, et al 1986: 390)

จากการสังเกตของผู้วิจัย ในการทดลองครั้งนี้ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความกระตือรือร้น และตื่นตัวอย่างเห็นได้ชัด ในการที่จะได้เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และจากการสอบถามพบว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาก่อน ส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เมื่อมีโอกาส เพราะเห็นว่าจะนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนและการทำกิจกรรมส่วนตัว บางส่วนเห็นว่าจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพในอนาคต จึงอาจเป็นไปได้ว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์สูงมากซึ่งอาจเป็นประเด็นหนึ่งที่ทำให้การมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนเกิดขึ้นสูงมากในทุกกลุ่มของการทดลอง และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพต่างกันคือ บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวเมื่อเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกันเมื่อเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในลักษณะของการเรียนแบบกลุ่มย่อย โดยให้จับคู่กันเรียนตามความสมัครใจ การเรียนแบบกลุ่มย่อยอาจเอื้ออำนวยต่อผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ซึ่งจากงานวิจัยพบว่าเมื่อเรียนแบบกลุ่มย่อยผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเมื่อเรียนรายบุคคล (Byrne 1966: 153-154, Banister 1973: 4327-A, วณิช สุรารัตน์ 2517: เฉษฎา ชนะโรค 2530) และในทางตรงกันข้ามมีงานวิจัยที่พบว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวเมื่อเรียนเป็นกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเมื่อเรียนรายบุคคล (Byrne 1966: 178-183, วณิช สุรารัตน์ 2517) ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ซึ่งจัดให้มีการเรียนแบบกลุ่มย่อยจึงอาจไม่เป็นการเอื้ออำนวยต่อการเรียนของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวซึ่งมีงานวิจัยพบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Byrne 1966: 153-154, Savage 1962 251-253, ผกาทิพย์ ศุขวัฒน์ 2529, เฉษฎา ชนะโรค 2530) จึงทำให้ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวในการวิจัยครั้งนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัยของบานิสเตอร์ก็พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวไม่แตกต่างกัน (Banister 1973: 4327)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังนับได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองสร้างแบบของปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบใหม่ขึ้นมา คือแบบผู้เรียนกับผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ ดังนั้นโดยส่วนรวมแล้วผลงานวิจัยยังมีข้อจำกัดในหลายด้าน เช่น ขนาดของตัวอย่างประชากรระยะเวลาในการทดลอง ลักษณะความแตกต่างของผู้เรียนในด้านต่างๆ ศึกษาได้ไม่ครอบคลุม เป็นต้น หากจะมีการวิจัยหรือศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิจัยนี้ควรจะได้้นำประเด็นต่อไปนี้เข้าสู่การพิจารณา

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ประสิทธิภาพของการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ประเมินจากเกณฑ์ที่ใช้วัดขนาดของความรู้ (ผลต่างของคะแนนหลังการเรียนและก่อนการเรียน) ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับ การประเมินผลประสิทธิผลของการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้เกณฑ์อื่นๆ เช่น ความคงทนของความรู้ การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติที่มีต่อการเรียน จากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การถ่ายโยงความรู้ที่ได้รับจากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้ประโยชน์ในการเรียนด้านต่างๆ เป็นสิ่งที่น่าจะได้รับการศึกษาและค้นคว้าเช่นกัน

2. ในการวิจัยครั้งนี้เนื้อหาของบทเรียนเป็นการสอนความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งบทเรียนมีลักษณะเป็นการสอนเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนรับทราบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่างๆ จุดประสงค์ของการเรียนคือการทำให้ผู้เรียนอธิบายเนื้อหาของบทเรียนได้อย่างถูกต้อง จึงควรมีการทดลองใช้เนื้อหาของบทเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ของการเรียนทางด้านอื่นๆ บ้าง เช่น เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องใช้กระบวนการของการใช้ความคิดในการแก้ปัญหา เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

3. ในการวิจัยครั้งนี้ให้กลุ่มตัวอย่างจับคู่กันเรียนตามความสมัครใจ น่าจะมีการทดลองเพิ่มเติมโดยให้มีการควบคุมการจับคู่ของกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาถึงความแตกต่างในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ในการวิจัยครั้งนี้ให้กลุ่มตัวอย่างทดลองเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นเนื้อหาเพียง 1 ส่วน และใช้เวลาในการเรียนเพียงครั้งเดียว ควรทดลองเพิ่มเนื้อหาเป็นหลายส่วน และใช้ช่วงเวลาเรียนนานขึ้น

5. น่าจะได้ควรทำการศึกษาถึงความแตกต่างของผู้เรียนในด้านอื่นๆ เช่น ระดับสติปัญญา ความถนัด เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น

6. น่าจะควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทอื่นๆ บ้าง เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทเกมและสถานการณ์จำลอง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทฝึกทักษะ เป็นต้น

7. จากการสังเกตของผู้วิจัยในการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจใน

การเรียนสูงมาก ดังนั้นจึงน่าจะ มีการศึกษาเกี่ยวกับผลของแรงจูงใจที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ที่บุคลิกภาพต่างกันเมื่อเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

8. นอกเหนือไปจากงานวิจัยครั้งนี้ จากคุณสมบัติที่ดีของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีความมั่นคงและสม่ำเสมอในการสอนเป็นประเด็นหนึ่งที่น่าจะได้รับความสนใจในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนเด็กพิเศษ ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้เกิดประโยชน์และเหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กพิเศษแต่ละประเภท